

**ELABORAT O OSNIVANJU
CENTRA ZA CJELOŽIVOTNO OBRAZOVANJE
SVEUČILIŠTA U SPLITU**

Elaborat izradili:

prof. dr. sc. Goran Kardum

prof. dr. sc. Tomislav Kilić

prof. dr. sc. Ana Marušić

izv. prof. dr. sc. Morana Koludrović

izv. prof. dr. sc. Željana Bašić

1. Opravdanost osnivanja Centra za cjeloživotno obrazovanje Sveučilišta u Splitu

Cjeloživotno obrazovanje zauzima sve važniju ulogu na razini svjetskih obrazovnih politika, posebno uključujući Europsku uniju i Republiku Hrvatsku kao njezin sastavni dio.

Primjerice, to je vidljivo iz **Strategije znanosti, tehnologije i obrazovanja¹** (2014) u kojoj je istaknuto kako se „*kao temelj obrazovanja nameće koncept cjeloživotnog učenja koji potiče pojedinca iz bilo koje dobne skupine da uči, omogućuje mu stalni pristup obrazovanja i priznavanje različitih oblika učenja*“. U istom dokumentu važnost cjeloživotnog učenja posebno je vidljiva u kontekstu visokoškolskog obrazovanja i to na način da „*cjeloživotno učenje, znanost i inovacije čine trokut znanja kojem država pruža uvjete za djelotvorno funkcioniranje posebno ukoliko rezultati istraživanja i inovacija primjereno utječu na obrazovne procese*“(*ibid*). U tom kontekstu je u Strategiji obrazovanja, znanosti i tehnologije (2014) istaknuto kako „*sveučilišta moraju preuzeti aktivnu ulogu u prijenosu inovacija iz znanosti u gospodarstvo i društvene djelatnosti te moraju imati važnu ulogu u sustavu cjeloživotnog obrazovanja kreirajući obrazovne kurikulume te programe edukacije i doedukacije (napose stručnjaka koji rade u sustavu obrazovanja), kao i stvaranjem suvremenih nastavnih pomagala. Sveučilišta moraju imati aktivnu ulogu u svojem neposrednom okruženju (društvenom, gospodarskom i kulturnom) s kojim moraju biti u stalnoj interakciji. Napose treba raditi na jačanju veza sveučilišta i gospodarstva*“(*ibid*).

Zakon o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju² (Članak 2) ističe kako se, između ostalog, znanstvena djelatnost temelji na konceptu cjeloživotnog obrazovanja te je istim Zakonom (Članak 76a) propisano kako visoka učilišta mogu izvoditi različite obrazovne programe koji se ne smatraju studijem, a temelje na načelima cjeloživotnog učenja. Zakonom je propisano kako visoka učilišta uređuju načine i oblike provođenja aktivnosti koje se temelje na načelima cjeloživotnog učenja, uključujući načine i postupke razlikovnih obveza studenata za potrebe promjene studijskog programa i/ili upisa na studij, dovršetka ranije započetog studija i priznavanja kompetencija stečenih izvan studijskog programa, a koje su uvjet za sudjelovanje na studiju, zatim status studenata na razlikovnim obvezama, polaznika

¹ https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2014_10_124_2364.html

² <https://www.zakon.hr/z/320/Zakon-o-znanstvenoj-djelatnosti-i-visokom-obrazovanju>

obrazovnih programa koji se ne smatraju studijem i sudionika u aktivnostima kojima se promoviraju načela cjeloživotnog učenja.

Sukladno zakonskim propisima **Statut Sveučilišta u Splitu**³ (2021) također prepoznaje važnost cjeloživotnog učenja navodeći, između ostalog, kako sastavnice mogu izvoditi različite obrazovne programe koji se ne smatraju studijem.

U Strategiji Sveučilišta u Splitu 2021-2025⁴ među djelatnostima navedeno je da Sveučilište ustrojava i izvodi programe cjeloživotnog učenja i stručnog usavršavanja. Sveučilište u Splitu usmjereni je na cjelovit razvoj studenata, kako kroz vrijeme studiranja tako i kroz njihovo postakademsko praćenje i cjeloživotno obrazovanje. Također, u strateškom cilju 2 (*Poticati cjeloživotno obrazovanje i društveno korisno učenje*) istaknuti su slijedeći zadaci:

- *poticati i razvijati društveno korisno učenje,*
- *obogaćivati ponude cjeloživotnog obrazovanja,*
- *omogućiti priznavanje skupova ishoda učenja kroz ponudu kratkih programa djelomične kvalifikacije,*
- *uspostaviti sustav vrednovanja i priznavanja rezultata informalnog i neformalnog učenja.*

U dokumentu Europske komisije pod nazivom Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i odboru regija: Program vještina za održivu konkurentnost, socijalnu pravednost i otpornost⁵ (2020) je, između ostalog, istaknuto kako su „vještine i cjeloživotno učenje presudni za dugoročan i održiv rast, produktivnost i inovacije te su stoga ključan čimbenik za konkurentnost poduzeća svih veličina“. U istom se dokumentu naglašava važnost „pristupa usavršavanju i prekvalifikaciji (koji su sastavni dio obrazovanja odraslih) za desetke milijuna radnika kako bi se osigurala socijalna pravednost. Štoviše, navedeno je kako „cjeloživotno učenje za sve mora postati europska stvarnost na način da bi svi Evropljani trebali imati pristup privlačnim, inovativnim i uključivim programima učenja i zato što vještine brže postaju zastarjele. Obrazovanje u ranoj dobi i dalje je ključno, ali to bi trebao biti tek početak života u kojem učenje nikad ne

³ <https://www.unist.hr/sveuciliste/dokumenti/propisi>

⁴ <https://www.unist.hr/sveuciliste/dokumenti/propisi>

⁵ https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/O-9-2021-000006_HR.html

prestaje: od ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja, osnovnoškolskog i srednjoškolskog obrazovanja, do tehničkog i strukovnog obrazovanja i osposobljavanja te tercijarnog obrazovanja, ali i obrazovanja odraslih. Učenje tijekom cijelog života, uključujući u starijoj dobi, bit će ono što će donijeti promjene. Međutim, svake godine manje od 40 % odraslih osoba sudjeluje u nekom obliku učenja. To nije dovoljno za ponovno pokretanje gospodarstva i iskorištavanje svih prednosti zelene i digitalne tranzicije. Svakoj osobi u EU-u treba omogućiti usavršavanje i prekvalifikaciju te priznati svaki korak na tom putu“.

U dokumentu **Pregled obrazovanja i osposobljavanja za 2020. Hrvatska**⁶ (2020) navedeno je kako je stopa stjecanja tercijarnog obrazovanja niska, odnosno među najnižima u Europskoj uniji (projekat u 2019. godini za RH je iznosio 33,1%, a u EU-27 40,3%) te je istovremeno broj studenata u padu. S druge strane, analizom uključenih u obrazovanje odraslih vidljivo je da se stopa sudjelovanja u obrazovanju odraslih u 2019. iznosila 3,5% što je iznimno ispod prosjeka EU-a gdje je stopa uključenih u obrazovanje odraslih u 2019. godini iznosila 10,8%.

Posebnu važnost u promociji i osiguranju sustava obrazovanja odraslih će imati pristup uvođenja mikrokvalifikacija (micro-credentials) koje su već sastavni dio novog **Zakona o obrazovanju odraslih**⁷ (2021), a posebno su važne u visokoškolskom sustavu obrazovanja što je vidljivo iz dokumenta **A European approach to micro-credentials. Output of the micro-credentials higher education consultation group. Final Report**⁸ (2020). Očekuje se veliko ulaganje u razvoj mikrokvalifikacija koje će, kao dio cjeloživotnog obrazovanja, u kontekstu visokoškolskog sustava imati već tijekom studija, a ne samo kao dio postakademskog usavršavanja.

⁶ https://op.europa.eu/webpub/eac/education-and-training-monitor-2020/countries/croatia_hr.html

⁷ https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2021_12_144_2460.html

⁸ <https://education.ec.europa.eu/sites/default/files/document-library-docs/european-approach-micro-credentials-higher-education-consultation-group-output-final-report.pdf>

2. Misija Centra

Misiju Centra određuju slijedeći ciljevi i aktivnosti:

- poticanje sastavnica Sveučilišta na kontinuirano usavršavanje i realiziranje postojećih te razvijanje novih programa cjeloživotnog učenja
- poticanje studenata, djelatnika Sveučilišta (nastavnog i nenastavnog osoblja) i građana na pohađanje programa cjeloživotnog učenja, odnosno na kontinuirano usavršavanje postojećih i stjecanje novih osobnih i profesionalnih kompetencija
- promicanje cjeloživotnog učenja na Sveučilištu i u širem lokalnom, regionalnom, nacionalnom i međunarodnom kontekstu
- promicanje društveno korisnog učenja
- promocija i diseminacija programa cjeloživotnog učenja na sastavnicama i Sveučilištu
- osiguranje sustava kvalitete programa cjeloživotnog učenja i ukupnog procesa učenja i poučavanja temeljenih na načelima cjeloživotnog učenja
- kontinuirano unapređenje dostupnosti i kvalitete programa cjeloživotnog učenja
- poticanje cjeloživotnog učenja s ciljem povećanja znanstvenih istraživanja i inovacija
- provođenje istraživanja iz područja cjeloživotnog učenja
- prijava i provođenje projekata iz područja cjeloživotnog učenja
- povezivanje tržišta rada, lokalne i regionalne zajednice s ciljem unapređenja postojećih i stjecanja novih kompetencija.

3. Vizija Centra

Vizija Centra je omogućiti stalno praćenje i unaprjeđenje sustava i programa cjeloživotnog učenja na Sveučilištu i sastavnicama, promicati istraživanja cjeloživotnog učenja, razvijati nove programe obrazovanja odraslih te povećati vidljivost i dostupnost programa cjeloživotnog učenja na sastavnicama

4. Zadaci Centra

Zadaci Centra su:

- kontinuirano prikupljati podatke o ponuđenim i realiziranim programima cjeloživotnog učenja na sastavnicama Sveučilišta
- povećati vidljivost programa cjeloživotnog učenja na Sveučilištu i njegovim sastavnicama
- planirati, poticati i/ili organizirati edukacije namijenjene promociji, usavršavanju i istraživanju cjeloživotnog učenja
- planirati, poticati i/ili organizirati edukacije namijenjene usavršavanju generičkih i profesionalnih kompetencija, uključujući i društveno korisno učenje
- u suradnji sa sastavnicama planirati, promovirati koordinirati provođenje ljetnih škola
- poticati izradu i provedbu programa cjeloživotnog učenja utemeljenih na mikrokvalifikacijama
- planirati, organizirati i realizirati aktivnosti cjeloživotnog učenja koje organizira Sveučilište
- u suradnji s Centrom za unaprjeđenje kvalitete Sveučilišta razvijati, organizirati i provoditi (samo)vrednovanje potrebno za istraživanje cjeloživotnog učenja
- u suradnji s Centrom za unaprjeđenje kvalitete Sveučilišta osigurati standarde kvalitete programa cjeloživotnog učenja
- u suradnji s Centrom za unaprjeđenje kvalitete Sveučilišta osigurati standarde kvalitete realizacije programa cjeloživotnog učenja
- u suradnji s Centrom za unaprjeđenje kvalitete Sveučilišta usavršavati postupke osiguranja kvalitete i istraživanja cjeloživotnog učenja
- poticati uzajamnu suradnju tržišta rada, sastavnica i Sveučilišta s ciljem povećanja konkurentnosti, atraktivnosti i dostupnosti Sveučilišta i njegovih sastavnica
- poticati uzajamnu suradnju tržišta rada, sastavnica i Sveučilišta s ciljem unaprjeđenja kvalitete i potreba poslodavaca i zaposlenika na tržištu rada
- poticati građane, studente i zaposlenike Sveučilišta i njegovih sastavnica na važnost i korisnost cjeloživotnog učenja
- poticati sastavnice i poslodavce na razmjenu dobre prakse s ciljem usavršavanja profesionalnih i generičkih kompetencija u cjeloživotnoj perspektivi
- poticati sastavnice na istraživanje i primjenjivanje trendova iz područja cjeloživotnog učenja, razvoja gospodarstva i generičkih kompetencija
- planirati, organizirati i provoditi istraživanja i projekte iz područja cjeloživotnog učenja

- promicati akademske vrijednosti s posebnim naglaskom na važnost cjeloživotnog učenja, kolegijalnost, čestitost, profesionalizam, akademske slobode i drugo
- osiguravati mehanizme priznavanja kompetencija stečenih izvan studijskih programa.

5. Ciljne skupine

Ciljne skupine kojima su namijenjene aktivnosti i programi cjeloživotnog učenja su:

- studenti Sveučilišta u Splitu i njegovih sastavnica
- nastavnici Sveučilišta u Splitu i njegovih sastavnica
- nenastavno osoblje Sveučilišta u Splitu i njegovih sastavnica
- polaznici ljetnih škola
- studenti, nastavno i nenastavno osoblje na studijskim razmjenama
- polaznici u postupku obavljanja razlikovnih obveza studenata za potrebe promjene studijskog programa i/ili upisa na studij
- polaznici u postupku završetka ranije započetog studija
- polaznici u postupku priznavanja kompetencija stečenih izvan studijskog programa, a koje su uvjet za sudjelovanje na studiju
- polaznici obrazovnih programa koji se ne smatraju studijem
- sudionici u aktivnostima kojima se promoviraju načela cjeloživotnog učenja i usavršavanje i/ili stjecanje generičkih kompetencija
- polaznici koji stječu mikrokvaliifikacije
- polaznici na programima usavršavanja profesionalnih kompetencija
- osobe treće životne dobi
- istraživači iz područja cjeloživotnog učenja

6. Status i tijela Centra

Centar je sastavnica Sveučilišta koja kao ustrojbena jedinica ima stručnu i savjetodavnu ulogu, a nema status pravne osobe niti podružnice pravne osobe.

Tijela Centra su:

- voditelj Centra
- Vijeće Centra
- Povjerenstvo za vrednovanje programa cjeloživotnog učenja kojima je nositelj Sveučilište u Splitu
- druga tijela.

Voditelj Centra u okviru svoje nadležnosti:

- predstavlja Centar na Sveučilištu i u javnosti
- vodi i koordinira rad Vijeća Centra i drugih tijela Centra
- priprema, saziva i predsjeda sjednicama Vijeća Centra i drugih tijela Centra
- potpisuje zapisnike, odluke i zaključke Vijeća Centra i drugih tijela Centra
- skrbi o izvršenju odluka i zaključaka Vijeća Centra i drugih tijela Centra
- priprema i koordinira izradu planova aktivnosti Centra
- priprema druge dokumente i propise vezane za nadležno djelovanje
- podnosi godišnje izvješće o radu Centra Centru za unaprjeđenje kvalitete Sveučilišta i Senatu
- obavlja i druge poslove i aktivnosti u okviru nadležnosti Centra.

Vijeće Centra čine voditelj Centra, prorektor za nastavu, prorektor za poslovanje po funkciji i još tri člana zaposlenici Sveučilišta ili sastavnica Sveučilišta u znanstveno-nastavnom ili umjetničko-nastavnom zvanju sa iskustvom u planiranju, organiziranju i/ili realiziranju programa cjeloživotnog obrazovanja.

Povjerenstvo za vrednovanje programa cjeloživotnog učenja kojima je nositelj Sveučilište u Splitu (dalje u tekstu: Povjerenstvo) čine svi članovi Vijeća Centra i po jedan predstavnik svakog znanstveno-nastavnog i umjetničko-nastavnog područja.

Zadaća Povjerenstva je predlaganje i priprema dokumentacije za sve programe cjeloživotnog obrazovanja kojima je nositelj Sveučilište sukladno Pravilniku o vrednovanju programa koji se temelje na načelima cjeloživotnog učenja Sveučilišta u Splitu.